

Handläggare
Johanna Magnusson, 08-50829762

Till
Koncernstyrelsen

Lägesrapport avseende Stockholm Vatten och Avfall ABs projekt i genomförande med slutkostnad över 1 miljard kronor

Koncernledningens förslag till beslut

Koncernstyrelsen beslutar följande.

1. Anmälan av lägesrapport avseende Stockholm Vatten och Avfall ABs projekt i genomförande med slutkostnad över 1 miljard kronor godkänns.
2. Lägesrapport avseende Stockholm Vatten och Avfall ABs projekt i genomförande med slutkostnad över 1 miljard kronor överlämnas till kommunstyrelsen för kännedom.

Sammanfattning

Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA) är Sveriges största bolag för vatten och avfall, med ansvar för dricksvatten, avloppsrening och avfallshantering för över en miljon människor. Bolaget står inför stora investeringsbehov för att modernisera och säkerställa kapaciteten i sina system. Bolaget har flera stora pågående projekt såsom Stockholms framtida avloppsrening (SFA), Stockholms framtida dricksvattenförsörjning (SFV) och resursutvinning (RUS) som syftar till att förbättra redundans, effektivisera drift och möta klimatkrav. SVOA ansvarar även för VA-utbyggnad i stadsutvecklingsprojekt. SVOAs årliga investeringsbudget uppgår till över fem miljarder kronor, vilket kräver omfattande styrning, kontroll och uppföljning.

Koncernstyrelsen för Stockholms Stadshus AB fastställde på sitt styrelsemöte den 19 juni 2023 reviderade tillämpningsanvisningar för koncernbolagens investeringar (diarienummer SSAB 2023/15) och den 15 december 2025 beslutade koncernstyrelsen om en till revidering (diarienummer SSAB 2025/192). I enlighet med anvisningarna ska projekt med en investeringsutgift som är större än en miljard lämna en årlig lägesrapport till koncernstyrelsen för projekt som är i genomförandefasen. SVOA har, förutom SFA och SFV som särredovisas i egna lägesrapporter två gånger per år, ytterligare tre projekt med slutkostnadsprognoser över en miljard kronor. Dessa projekt behandlas samlat i en lägesrapport till koncernstyrelsen och ingår även bolagets rapportering i samband med tertialrapporter och verksamhetsberättelsen.

SVOAs investeringsbeslut har historiskt fattats i gällande prisnivå, vilket innebär att den förväntade prisutvecklingen inte har inkluderats i den beslutade projektbudgeten. Från och med 1 januari 2024 inkluderas beräknad, framtida prisutveckling och ingår i den beslutade projektbudgeten. Uppföljningen av projekten ska dock ske på faktisk prisutveckling. För de projekt som är beslutade före 1 januari 2024 har projektbudgeten räknats upp till dagens prisnivå för att säkerställa att projekten ryms inom sina respektive budgetbeslut.

Koncernledningen ser positivt på framdriften i de rapporterade projekten och noterar att samtliga håller sig inom de beslutade budgetramarna. Projekten visar på god framdrift och bra hantering av tekniska och organisatoriska utmaningar.

Koncernledningen konstaterar att SVOA svarar för en stor del av kommunkoncernens investeringar och understryker vikten av god styrning, kontroll och uppföljning. Inom respektive projekt ska ett proaktivt arbete med riskhantering, samordning och uppföljning ske, för att säkerställa att målen uppnås.

Koncernledningen understryker vikten av att bolaget gör välgrundade prioriteringar i tid mellan alla pågående projekt samt säkerställer att genomförandet sker inom beslutade budgetramar, utan behov av revideringar. Bolaget uppmanas att fortsätta bevaka utvecklingen och säkerställa att indexuppräknningen och kostnadskalkylerna speglar det aktuella marknadsläget genom hela projektets framdrift. Uppföljning av projekten behöver ske på faktisk kostnadsutveckling.

Koncernledningen ser positivt på att SVOA sedan mitten av 2024 deltar i de stadsövergripande styrgrupperna för stadens exploateringsprojekt, vilket är en nödvändighet då bolagets projekt i stor grad påverkas av beslut som styrgrupperna fattar.

Bakgrund

Koncernstyrelsen fick på sitt sammanträde den 17 februari 2025 en samlad lägesrapport över SVOAs pågående projekt med slutkostnadsprognos per projekt över en miljard (diarienummer SSAB 2024/192).

Den här lägesrapporten omfattar tre projekt i genomförandefasen med slutkostnadsprognoser överstigande en miljard kronor vardera. Projekten utgör viktiga delar av stadens arbete för att säkerställa hållbar infrastruktur och möta framtida krav på kapacitet och funktion. Projekten som omfattas av den här lägesrapporten är:

- Årstafältet etapp 1
- Mässtunneln
- Grovrening Sickla del 2 installationer

Högdalens sorterings- och matavfallsanläggning var med i den föregående lägesrapporten. Projektets slutrapport överlämnades till koncernstyrelsen den 16 februari 2026, diarienummer SSAB 2025/234, och ingår därför inte i den här lägesrapporten.

Ärendet

Det här ärendet sammanfattar status, framdrift och identifierade risker i de tre projekt i genomförande som har en större investeringsutgift än en miljard kronor. SVOAs lägesrapport återfinns i sin helhet som bilaga 1 till detta ärende. I SVOAs rapport ingår projekt med investeringsutgifter över en miljard kronor oavsett om projektet är i utrednings-, inriktnings- eller genomförandefasen.

Projekt (belopp i tusentals kronor)	Tidpunkt för beslut	Budget inkl index	Upparbetat	Slutkostnadsprognos inkl index	Sluttidsprognos
Grovrening Sickla del 2 installationer	Maj 2024	1 670	538	1 284	Kv 1 2029
Mässtunneln	Maj 2022	1 272	401	1 062	Kv 1 2031
Årstafältet etapp 1	Juni 2024	1 229	976	1 090	Kv 1 2027

Tabell 1 Sammanfattning av SVOAs projekt med investeringsbudget över 1 miljard och i genomförande per 31 december 2025. Beloppen redovisas även i SVOAs verksamhetsberättelse för 2025

Grovrening Sickla del 2 installationer

Projektet Grovrening Sickla del 2 innebär en uppgradering av den mekaniska reningen av inkommande avloppsvatten som görs i Sicklaanläggningen. Den befintliga grovreningen i Sickla är i stort behov av uppgradering då anläggningen har nått sin tekniska livslängd och för att arbetsmiljön behöver förbättras gällande bland annat luftkvalitet.

Betongarbeten pågår och är till cirka 50 procent utförda. Viss förskjutning i tidplan har skett, men det bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser. Projektets budget för risk och oförutsett uppgår till 373 miljoner kronor och är orörd.

Projektet har ett genomförandebeslut från maj 2024 på 1 670 miljoner kronor inklusive prisindex. Till och med årsskiftet 2025/2026 har projektet upparbetat 538 miljoner kronor och slutkostnadsprognosen uppgår till 1 284 miljoner kronor. Slutkostnadsprognosen är lägre än genomförandebeslutet.

Sluttiden för projektet prognosticeras till kvartal 1 2029. Det är en liten förskjutning jämfört med tidplanen i genomförandebeslutet då sluttiden beräknades till kvartal 4 år 2028.

Mässtunneln

Mässtunneln är en ny tunnel som ska gå mellan det blivande exploateringsområdet Mästadens vid Stockholmsmässan i Älvsjö och ner till den blivande tunneln vid Liljeholmen. Projekt omfattar cirka 4 kilometer avloppstunnel, VA-ledningsarbeten, borrhålskammare och borrhål till tunneln. Projekt påbörjades december 2023 med iordningställande av byggetableringen i Solberga. Första tunnelsalvan sprängdes 9 april 2024 för arbetstunneln i Solberga. 1 150 meter av huvudtunneln är utsprängd vilket motsvarar 48 procent av tunneln.

Projektet har ett genomförandebeslut från maj 2022 på 1 061 miljoner kronor i prisnivå 2021, vilket motsvarar 1 272 miljoner kronor inklusive prisindex i dagens prisnivå. Till och med årsskiftet 2025/2026 har projektet upparbetat 401 miljoner kronor och slutkostnadsprognosen uppgår till 1 062 miljoner kronor. Slutkostnadsprognosen är lägre än genomförandebeslutet. Projektreserven är 70 miljoner kronor, varav 37 miljoner kronor har använts.

Projektet är bemannat för att möta komplexiteten i genomförandet och står väl rustat för att kunna slutföra arbetena. Projektets bygglösning och teknikstöd samordnas i stora delar med projektet "Nya Östbergatunneln".

Tunnelprojektets framdrift styrs till största del av bergets kvalitet och förekomst av vattenförande sprickzoner. Tunneldrivning har haft en bra framdrift och det beror på att ingenjörsgelogiska prognosen är överträffad och att sprickzoner inte har varit onormalt vattenförande. Projektet har hittills drivit cirka 2 000 meter tunnel och cirka 3 000 meter återstår. Projektets enskilt största risk är att den ingenjörsgelogiska prognosen avviker från verkligt utfall. Risken medför ökade förstärknings- och tätningsåtgärder utmed hela kvarvarande tunneldrivningen och är kostnads- och tidspåverkande.

Årstafältet etapp 1

Projektet är en del av Stockholms nya stadsdel Årstafältet och planeras i upp till åtta etapper. Projektets syfte är att möjliggöra 7 000 nya bostäder samt skolor, förskolor, torg, parker och nya gång- och cykelstråk. I etapp 1 byggs omkring 1 000 bostäder, förskolor, en park och dagvattendammar. Arbetet innebär omläggning av befintliga VA-ledningar men också utbyggnad av VA-ledningsnät innan bostadsbyggandet kan starta igång.

Projektet har ett reviderat genomförandebeslut från juni 2024 på 1 229 miljoner kronor inklusive prisindex. Täckningsgraden för projektet beräknas till åtta procent. Till och med årsskiftet 2025/2026 har projektet upparbetat 976 miljoner kronor och slutkostnadsprognosen är 1 090 miljoner kronor. Slutkostnadsprognosen är lägre än det reviderade genomförandebeslutet.

I projektet finns en budget för risker och oförutsett på 90 miljoner kronor. Cirka 20 miljoner kronor har använts för växtetablering i dagvattendammarna, men i övrigt har projektet haft få riskutfall. De främsta riskerna är att entreprenören tvingas lägga om de nylagda ledningarna på grund av kvalitetsbrister och att mängden berg och förorenade massor är större än de geo- och miljötekniska undersökningarna visar.

Framdriften i projektet är god och den bedömda sluttiden i genomförandebeslutet, kvartal 1 år 2027, bedöms kunna hållas.

Koncernledningens synpunkter och förslag

Koncernledningen ser positivt på framdriften i de rapporterade projekten och noterar att samtliga håller sig inom de beslutade budgetramarna. Projekten visar på god framdrift och bra hantering av tekniska och organisatoriska utmaningar.

Koncernledningen konstaterar att SVOA svarar för en stor del av kommunkoncernens investeringar och understryker vikten av god styrning, kontroll och uppföljning. Inom respektive projekt ska ett proaktivt arbete med riskhantering, samordning och uppföljning ske, för att säkerställa att målen uppnås.

Koncernledningen understryker vikten av att bolaget gör välgrundade prioriteringar i tid mellan alla pågående projekt samt säkerställer att genomförandet sker inom beslutade budgetramar, utan behov av revideringar. Bolaget uppmanas att fortsätta bevaka utvecklingen och säkerställa att indexuppräknningen och kostnadskalkylerna speglar det aktuella marknadsläget genom hela projektets framdrift. Uppföljning av projekten behöver ske på faktisk kostnadsutveckling.

Koncernledningen ser positivt på att SVOA sedan mitten av 2024 deltar i de stadsövergripande styrgrupperna för stadens exploateringsprojekt, vilket är en nödvändighet då bolagets projekt i stor grad påverkas av beslut som styrgrupperna fattar.

Fredrik Jurdell
Vd

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande Stockholm Vatten och Avfall AB
2. Lägesrapport stora projekt 2025 Stockholm Vatten och Avfall AB
3. Protokollsutdrag Stockholm Vatten och Avfall AB

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Fredrik Jurdell, Vd	2026-04-02